

GAZETA TRANSILVANIEI

PROPRIETARĂ: ASOCIAȚIUNEA „ASTRA” BRAȘOV
Care de două ori pe săptămână prin îngrijirea
Comitetului de redacție.
Mătierele tipografiei „Astra” T.F. 1102.
Pagini 4-6-8 Lei 3.

STEAG RIDICAT LA
1838
GH. BARÎȚIU ȘI SFÎNȚIT DE LUPTULE PURTATE SUB CUTELE LUI
DE ATĂȚIA URMAȘI, ÎN FRUNTE CU MUREȘENII

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BRAȘOV.
B-dul REGELE FERDINAND Nr. 12 T.F. 1513
Abonamentul anual lei 300. Autorități și Societăți lei 60
Anunțuri și reclame după tarif.

Nr. 76 Inreg. Trib. Brașov S. II No. 6. II. 71/942

Miercuri 6 Octomvrie 1943

Anul 106

4 Oct. 1863
4 Oct. 1943
de Lucian Valea

Ne-am obișnuit să trecem prea ușor și prea nebăgători de seamă peste zile și date, ce ne amintesc trecutele izbânzii ale nației. Grijă cotidianului, involburările aprige ale vieții, interesele fiecăruia depărtează sufletele tot mai mult de ceasul când se săvârșesc cucernicele întoarceri în vreme.

Momentul de astăzi era însă prea important pentru ca inimile noastre să nu-l fi sesizat cu multă înfrigurare, pe care nu-l putem trece nebăgat în seamă, cum am făcut cu altele atâtea. Liceul grăniceresc din Țara Cătanelor Negre, liceul care poartă numele lui badea George din Hordoul Năsăudului, împlinește 80 de ani de glorioasă existență.

Nu vom încerca dări de seamă și nici schițări de istoric ale acestei veterane și luminoase instituții de cultură românească. O lăsam altora cu legitimă competență, s'o facă.

Gândurile noastre se îndreaptă însă în spre 4 Octombrie 1863. Zărite, mai cernite decât sumanele din cele 44 comune grănicerești, s'au luminat o clipă la vestea măreței izbânzii cărturărești. Liceul nu va avea să fie numai instituția unde generațiile trebuiau să soarbă știința. Liceul grăniceresc răspundea unor comandamente etice și naționale, împlinind astfel o sarcină de educație pe linia intereselor superioare ale neamului.

Și, dela data îndepărtată a începutului, ne întoarcem la zilele acestea prea mohorâte pentru a adăposti măreția unei astfel de comemorări. Vechea dar mereu tână instituție care și-a adăugat gloriei sale și pe aceea a numelui de „George Coșbuc”, rămasă sub cenușul unui cer pe care răsare soare românesc, își duce și pe mai departe, cu trudă și opreliști, sarcina luminării naționale.

Cine-o mai fi străjind porțile sale înalte, prin care s'au scurs atâtea oameni mari? Soțul din fața liceului a fost spart cu ciocanele, iar figura blândă și caldă a lui badea George zâmbește amarnic din cioburi.

Nu ne mai întristăm de nimic, fiindcă am uitat să plângem. La această comemorare răspundem: prezent așa cum vrea neamul, în noi cu grăitoarea lui tăcere.

Departa la Năsăud, în casele popilor sau țăranilor — cătane negre care au răbunat istoria nației înscrind-o în universalitate pe toate câmpurile Europei — ard opațele străbune. Iată de unde vor țâșni vânturile unei mari întoarceri, care să ne deschidă cale în spre Ierusalimul nădejților noastre.

La Năsăud

de
V. Branisce

În țara cătanelor negre e sărbătoare... Un vechiu așezământ de cultură, „Liceul grăniceresc George Coșbuc”, serbează optzeci de ani de existență.

În ziua de 4 Octomvrie 1863, după doisprezece ani de frământări ale intelectualilor năsăudeni și după nenumărate drumuri la Viena — cetatea permanentelor noastre umiliri și a atâtor strigări în pustiu — a avut loc deschiderea festivă a cursurilor celei dintâi clase a liceului românesc din Năsăud.

Școala aceasta a fost un vis, pentru a cărui realizare Românii năsăudeni au depus uriașe strădani și au dat dovadă de o perseverență demnă de admirat. Ea a luat ființă din „Fondul școlar central”, bani de nobilă proveniență. Acest fond a înglobat averile regimentului de grăniceri români, înființat la 1763 de Maria Terezia, pentru apărarea unei monarhii care n'a pierdut niciun prilej de a lovi în noi.

Când după nouăzeci de ani de glorioasă afirmare, regimentul este desființat, fondurile lui, care constituiau averea comunităților grănicerești, au găsit cea mai nobilă întrebuințare prin crearea unei instituții românești de cultură. Cât erau de înțelegători năsăudeni pentru problemele culturale și naționale, este semnificativ un simplu gest al lor.

Ei au economisit sumele prevăzute în bugetele militare pentru uniformă și, servind în haine proprii, în sumane negre de pănură, au con-

stituit un fond numit „de monture”, din care au dat burse fiilor de grăniceri, pentru ca să urmeze școli înalte. Așa s'au format generațiile de intelectuali năsăudeni.

Liceul dela Năsăud a fost un așezământ de lumină și naționalism neînfricat ce a stat mereu în slujba superioarelor interese ale neamului.

Sigur, în această aurie toamnă, porțile bătrânei instituții se vor deschide sărbătorește. Iar în sala, unde „studentul” de odinioară, tânărul G. Coșbuc își citise cele dintâi infiripări literare, va răsuna un cuvânt festiv pentru comemorarea liceului. Un cuvânt festiv...

Cine-l va rosti oare? (Am în mână un anuar din 1941). Pe semne directorul delegat Pálffy Endre, profesor de română și franceză, va găsi cuvintele potrivite pentru încreșterea evenimentului de mare semnificație românească. Sau, se va ridica un alt membru al corpului didactic: Séra László, Perjessy Gyula, Pál Gyula, Nagy Gyula, dr. Inczédi Géza, Kovács Gyula, dr. Felszegy Elemer, Domokos Sámuel, Braun Ferencz, Jagits Pál, Jedrzyjowski Lajos. Vederea mi se împăianjinește. Literale încep să salte într'un dans macabru. Mai caut și alte nume. Insfârșit descopăr: Câmpian Leonidász (desencaligrafie) catihetel Seplecan János și Șoșobetea Aurel. Atât.

Cu nedumerire mă întreb: Cine, cine se va găsi să aducă la serbările dela Năsăud cuvântul izbăvitor?

Hora dela Sângeorgiu-Băi

de I. Bozdog

Toată ziua de 3 Octomvrie mi s'a părut în acest an că am petrecut-o pe malul Someșului, căci, deși urcam frumoșii munți ai jurului Brașovului, inima mea palpita de amintirea privelistelor încântătoare dela Rodna și, când coboram serpentinele Cristianului mare genunchii mei se închinau căsuțelor de sub Rotunda, Cormaia și din Sângeorgiu-Băi.

Sosit acasă am prins încă ultimele vorbe ale conferențiarului dela microfon despre cei 80 ani ai liceului grăniceresc din Năsăud, și defilau pe dinaintea-mi rândurile „chipeșilor „studenți” ai Năsăudului despre care noi cei dela școlile Blajului știam că sunt mai gata de încăierare cu dușmanul secular, și că nu le iartă nepedepsită nicio faptă, nicio vorbă.

Cei mai aprinși și îndrăzneți elevi de pe vremuri, care treceau dela vorbe la fapte contra insultatorilor, în prima instanță de pedeapsă se refugiau la Năsăud, iar când vina era mai gravă treceau în România.

Când au început apoi acordurile potolitelor jocuri naționale de pe plaiurile Cătanelor negre, m'am revăzut cu trei decenii în urmă cu câțiva studenți năsăudeni la jocurile din Sângeorgiu-Băi.

„De-a-lunga”, „Brăul”, „Invărtita” și „Someșana” sunt nu numai dansurile ritmice în care e transpusă firea răbdurii și mult încercată a neamului din acele părți, ci în ritmul domol al jocurilor, în salturile cumpătate sau în vârtejul ce-i răpește pe flăcăi și fete plâng și se desmiardă, uită o clipă și-și încordează voința și dorul de viață greu încercării apărători ai cuibului de soimi ardeleni.

Continuare în pagina 3-a

„Cântecul clopotului” la Români

Adaptări și imitații. — Const. Morariu: Impărăteasa lumii. — Incheiere

de Ion Gherghel

IX.

Revista *Amicul Familiei* din 1882 ne-a păstrat un poem istoric, în care autorul, un preot cult din Bucovina, Constantin Morariu, preamărește — în spiritul lui Schiller — dragostea de libertate, simțul de dreptate și patriotismul cald, ce însuflețește ginta latină. Adoptă metoda și se apropie de planul de execuție tehnică din punctul de vedere al formei de versificație din poema schilleriană: *Cântecul clopotului*.

Dacă N. Rucăreanu s'a oprit în balada *Vânătorul Carpaților* aproape numai la forma poemei lui Schiller, preotul Constantin Morariu, — care cunoștea mai bine pe poeții clasici germani, (în special pe Schiller și Goethe), — nu se oprește la latura formală, ci pătrunde și în miezul poemei, al cărui spirit îl imită cu destulă iscusință.

Influența „Clopotului” schillerian se observă și din motto:

Armonie,
Amiciei
Și frăției,
Pe vece!

„Poemul istoric” din *Amicul Familiei* e împărțit în 5 cânturi. Iată, pe scurt, cuprinsul:

I. A fost odată o împărăteasă, al cărei tron era într'o țară cu primăvară veșnică. Și cu toate acestea suverana era mahnită. Nu era în stare s'o încante „fala goală a puterii”, care-i trecătoare ca „floarea primăverii”. Ea însetoșă după *virtute*, care-i chintesența vieții. După preceptele virtuții ar dori să-și crească cele cinci „copilioare”, cărora le dă următorul sfat:

*Libertatea și dreptatea în a voastră-impărăție
Să formeze fundamentul. Iar pe aceste temelii
Să clădiți peatra virtuții...*

Și-apoi le mai îndeamnă:

...mai cimentajți zidirea cu cimentul de cultură...

Inaugurarea prelegerilor Universității liberă muncitorești „Asra — Muncă și Lumină“

Continuare din pagina 4-a

al miezului de adevărată viață socială: familia. După o inedită definiție a „omului“, pentru a cărui înțelegere nu este neapărată nevoie de știința cărților ci ajunge doar călăuzirea bunului simț și al înțelepciunii înnăscute, conferențiarul arată că singurul mediu prielnic dezvoltării „omului adevărat“, este familia.

Deși o bună parte dintre muncitorii noștri au mai avut prilejul a-l asculta, în cadrul unor șezători organizate în incinta uzinelor I.A.R., domnul dr. R. Stănculescu a izbutit să absoarbă și să entuziasmeze, prin caracterul scăpător și proaspăt al cuvântului său.

Prelegerea inaugurală a Universității libere muncitorești, s'a încheiat printr-o minunată șezătoare muncitorească a secției Muncă și Lumină I.A.R., alcătuită din muzică, jocuri, asamblu de gimnastică ritmică și cor.

Printre izbutitele numere ale programului, reținem debutul de făgăduitoare auspicii, a tinerei formațiuni corale muncitorești din cadrul secției M.L. I.A.R.

Echipa de dansuri naționale, de gimnastică ritmică cu cercul precum și punctele de muzică vocală, toate au satisfăcut din plin, depășind realizările de acest gen de până acum.

Universitatea liberă muncitorească și-a deschis sărbătorește porțile.

Seninul adânc și liniștit al începutului de Octombrie, atât de asemănător condiției spirituale a muncitorilor noștri, îi este călăuză și augur.

T. Frăsineanu

Aviz redacțional

Toți muncitorii care au realizări literare de orice gen, sau lucrări de caracter general muncitoresc le vor trimite la Inspectoratul Regional „Muncă și Lumină“ din Calea Victoriei Nr. 9.

Răspunsuri redacționale se vor da în fiecare număr al „Paginei Muncitorului“.

Colaboratorii

noștri sunt rugați să ne trimită articole scurte.

Orbul avea și altele, o sumedenie, dintre cele mai prețioase. Incepu a-mi vorbi despre ele ca de niște prieteni ai îneguratei lui singurătăți. Și din spusese lui, dacă nu i-ai fi cunoscut ochii, n'ar fi avut cum să afli că cel care-ți vorbește este un orb. Cartea îi implinea betșugul, făcându-l să cunoască privilegiu lucrurilor din afară, a acelor pentru care Dumnezeu ne-a luminat cu ochi.

Și ascultând cuvintele orbului m'am gândit că aceeași carte care-i adusesese lui cunoașterea lumii și îl făcuse să înfrângă semnul tristei sale ursori, aceeași carte care deschisese orbului puțința de cunoaștere a rosturilor vieții și-l învrednicise să-mi vorbească despre cele pe care niciodată nu le-a putut vedea, aceeași carte lipsește multora dintre noi. Căci orbirea lăuntrică nu se tămăduiește aici ea cu altfel de leacuri. Și sunt

Uniunea Foștilor Voluntari Români

BUCUREȘTI, Str. Bibescu Vodă No. 21

No. 80 | 1943.

CIRCULARĂ

către despărțămintele noastre regionale, județene și locale

Domnule Președinte,
Iubiți camarazi,

Adunarea generală ordinară a U. F. V. R. ținută la Deva în ziua de 4 Iulie a. c., a accentuat în mod deosebit nevoia imperioasă a unei cât mai grabnice reorganizări a despărțămintelor regionale, județene și locale, pentru a ne pune de acord cu legea privitoare la controlul gestlunel fostelor asociațiuni de luptători.

Următor acestei hotăriri a forului nostru suprem, am cerut prin repetate publicații în zăre, atât despărțămintelor regionale cât și celor județene și locale, ca să procedeze fără întârziere la executarea acestei hotăriri.

Reorganizarea cerută și hotărâtă este pentru noi toți nu numai o obligațiune legală, dar o supremă datorie de demnitate, de prestigiu și de stăruire posibilă de împlinire a programului și țelurilor noastre.

Fără organizare, fără strângerea rândurilor, fără afirmarea unei voinți de muncă și de luptă, oricât de frumos ar fi trecutul unui corp, n'ar putea să-și deschidă perspective de egală frumusețe și strălucire în viitor.

De aceea, vă rugăm Domnule Președinte și iubiți camarazi, să procedați fără zăbavă la reorganizarea despărțămintelor noastre regionale, județene sau locale și să ne raportați de executare. Odată cu aceasta, vă rugăm să ne înalțați tabelul cerut prin circulara No. 22/1943, solicitată de Comitetul de Control de pe lângă M. A. N. și lista camarazilor decedați, cerut prin circulara noastră No. 27/1943.

În privința organizării și executării ordinelor noastre, vă rugăm să luați ca model despărțământul Arad, pe care nu-l putem lăuda îndeajuns, pentru conștiinciozitatea și promptitudinea, cu care și-a îndeplinit această firească datorie.

Ca să puteți face față eventualelor cheltuieli, nu cruțați nicu oboseală pentru a încasa cotizațiile, așa cum ele au fost stabilite de Adunarea Generală, — 600 Lei anual pentru ofițeri și 100 Lei pentru ceilalți camarazi — și să procedați în conformitate cu statutele și regulamentul U. F. V. R., trimițând jumătate din sumele încasate Centrului (Gheorghe Ciocolu, casier general, București, str. Stirbei-Vodă No. 55).

În legătură cu aceasta, vă mai atragem atențiunea de a ne trimite fără întârziere raportul financiar de gestlune al despărțământului, așa cum

el a fost cerut de Comitetul de Control de pe lângă M.A.N., prin circularile date și pe care onoarea și datoriana cer să-l prezentăm fără zăbavă.

În adunarea de reorganizare și reconstituire a despărțământului, vă rugăm să înfățișați activitatea Uniunii, așa cum ea a fost rezumată în „Darea de seamă“ prezentată Adunării Generale din Deva a. c., și să schițați programul propriu de activitate al despărțământului, chemând pe toți camarazii la datorie, trezind încrederea și suscitând elanul acestora, întru realizarea țelurilor noastre: *Reîntregirea Patriei, cu participarea efectivă a voluntarilor la aceasta, păstrarea ordinii, solidaritatea și disciplina națională, dragostea sinceră între toți cei ce alcătuiesc nația și hotărârea de a combate cu toată îndârjirea, anarhia amenințătoare de țară și neam.*

De asemenea vă rugăm, să dați cu sollicitudine informațiile ce vă cer membrii despărțământului, în special acelea din revendicările noastre, care au fost unele din ele soluționate prin legi (a se vedea Darea de seamă a Comitetului Central) și mai pe urmă problema pensilor, așa cum ea a fost soluționată prin noua lege, în care au fost trecuți, în urma memoriilor și stăruștelor Uniunii, și foștii voluntari ardeleni, bănățeni și bucovineni.

În adunările de reorganizare, vă rugăm să invitați și pe membrii Comitetului Central, care ar domicilia în județ sau în localitate, ei având sarcina de a reprezenta conducerea și Biroul Uniunii.

Înainte de a încheia această circulară, vă mai atragem atențiunea de a colecta și redacta materialul informativ pentru alcătuirea Albumului hotărât de Adunarea Generală și care va cuprinde *istoricul voluntarilor*, atât de imperios cerut de datorie ce avem de a lăsa urmașilor pilda unor hotăriri și acte ce se cer mereu imitate.

De asemenea vă rugăm de a pregăti pe voluntarii în vederea abonării „Gazetei Voluntarilor“, pe care sperăm s'o putem face să reapară în curând.

Tari în speranța că vă veți conforma întru toate și întocmai acestor dispoziții, așteptăm Domnule Președinte și iubiți camarazi, raportul Dvs. de executare, care să vă servească Dv. ca laudă, iar nouă spre deplină satisfacție și încredere în trăinicia și vitalitatea Uniunii.

București, la 22 Sept. 1943.

Președinte,
Dr. Voicu Nițescu

Secretar general
Mihail Guiu

Parchetul Tribunalului Brașov

Cererea înregistrată la Nr. 13056/1943

Domnule Prim-Procuror,

Subsemnata Oprea Florica, refugiată din Oradea Mare jud. Bihor, domiciliată în Brașov, Str. Plevnei Nr. 11, vă rog să binevoști a dispune îndeplinirea formelor legale pentru reconstituirea extrasului meu de naștere, fiind născută în comuna Valea Mare de Criș jud. Bihor, la data de 25 Februarie 1926, de religie ortodoxă, din părinții Oprea Petru și Ana Oprea născută Bulzan, de religie ortodoxă, căsătorii legitimi.

Propun martori pe: Ușurel Raveca, Brașov Str. Vasile Goldiș Nr. 4 și Mălan Florian, Brașov Str. Octavian Goga Nr.

Cu stîmă:
Oprea Florica

Nr. 13056/1943
29 Septembrie 1943.

Not, Primul - Procuror al Tribunalului Brașov,

În conformitate cu dispozițiunile art. III din Decretul-Lege Nr. 4062/1943, referitor la reconstituirea actelor de stare civilă ale refugiaților din 14 Decembrie 1940, invităm autoritățile și persoanele care dețin extrasul sau alte înscrisuri referitoare la actul al cărui reconstituire se cere prin petițiunea de mai sus, să le depună de urgență la acest Parchet.

Prim-Procuror,
A. Pinția

Secretar,
A. Vâlceanu

Parchetul Tribunalului Brașov

Domnule Prim-Procuror,

Subsemnatul Borlan Ioan, refugiat din comuna Rătești jud. Satu-Mare, domiciliat în Brașov, Str. G-ral Traian Moșoiu Nr. 37-a, cu onoare vă rog să binevoști a dispune îndeplinirea formalităților legale pentru reconstituirea extrasului meu de naștere, fiind născut în comuna Rătești jud. Satu-Mare, la data de 3 Iulie 1917, de religie Gr. Cat., din părinții Iosif Borlan și Iuliana Borlan, de religie gr.-cat., căsătorii legitimi.

Propun martori pe:
1) Petru Popovici din Brașov Str. G-ral Traian Moșoiu Nr. 37-a.
2) Petru Podina pomplier la Regia Autonomă I.A.R. Brașov.

Cu toată stîmă,
I. Borlan

Nr. 13023
1 Octombrie 1943.

Not Primul-Procuror al Tribunalului Brașov,

În conformitate cu dispozițiunile art. 111 din Decretul Lege Nr. 4062/1943, referitor la reconstituirea actelor de stare civilă ale refugiaților, din 14 Decembrie 1940, invităm autoritățile și persoanele care dețin extrasul sau alte acte ori înscrisuri referitoare la actul al cărui reconstituire se cere prin petițiunea de mai sus, să le depună de urgență la acest Parchet.

Primul-Procuror,
A. Pinția

Prim-Secretar,
A. Vâlceanu

mulți cei care suferă de amarul acesta. O carte bună nu este doar un prilej de petrecere și de învățatură, ci este un leac pentru multa frământare sufletească a omului de-acum.

Orbul citea înainte, fără să cunoască gândul meu ascuns.

Și a plecat apoi, lăsându-mă sin-

gur în mijlocul poienii din colțul răsăritean al județului Cluj, cu inima împlinită de puterea sufletului său cel împrietenit cu slova și cu o și mai aprigă dorință de citire pentru zilele acelea de tinerețe.

Dați copilului Dvs. alimentul ideal

Baby Gris
Escolap

GRIS CU CALCIU
PENTRU COPIL SUGARI

CUPRINDE:
GRIS DE GRAU SF
CALCIU FOSFORIC
TRIBAZIC 0,5%

ESCOLAP
SAR

LABORATOR DE PRODUCȚIE
CHIMICO-FARMACEUTICE
BUCUREȘTI
TELEFON 5.073.9

Cel mai bun aliment
pentru sugari, foarte
necesar în epoca de o-
sificare și de apar-
ție a dinților.

Cuția 250 gr. Lei 159.

Biblioteca „Astrel“ Brașov

este deschisă în fiecare zi de lucru, între orele 9-12 și 15-19. O sală de lectură bine întreținută, cu 40 de locuri, stă la dispoziția cititorilor. Secția de împrumut funcționează și ea.

Informațiuni

Sfințirea Capelei din Feldioara

Duminecă, 3 Oct. a. c., s'a făcut prin I. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului sfințirea capelei din Feldioara. Sculptura și pictura acestui reazim al credinței creștine, ridicat pentru mângâierea sufletească a prizonierilor ruși, au fost executate în întregime de către prizonierii de războiu.

În cuvântarea sa I. P. S. Mitropolitul a accentuat revenirea a însuși Statului Comunist la credința adevărată pe care o persecutase.

Un cuvânt cald de preamărire a puterii credinței a rostit și d-l Lt.-Colonel Nițescu, din stăruința căruia s'a ridicat această capelă.

D-sa a spus între altele: „ne facem datoria din ajutorul și hrana sufletească pe care o dăm celor năpăstuiți, în credința că, după furtună — atunci când acești oameni se vor înapoia la vetrele lor, — vor înălța din ruine, locașuri de închinare și regăsire întru Domnul”.

La festivitate a luat parte d-l prefect M. Enescu și șefii autorităților din județ.

Teatrale

În sala Teatrului „Reduta”, în seara zilei de sâmbătă 9 Oct. orele 20 precis, va avea loc reprezentarea marelui succes al dramaturgiei române „Pământ”, dramă în trei acte și 7 tablouri de N. Vlădoianu și Soare Z. Soare, în distribuția celor mai valoroase elemente ale echipei de teatru muncitoresc al secției M. L.—I.A.R.

Miercuri, 13 Octomvrie 1943 la ora 8.45 seara se va reprezenta în sala „Astra” celebra dramă a lui Emil Zola: *Mama*. În fruntea unui ansamblu excepțional va apărea marea artistă Lucia Sturdza Bulandra.

Bilete la agenția teatrală Maria Băcilă. Telef. 35-37.

Teatrul „Muncă și Lumină la Brașov

Miercuri, 13 Octomvrie 1943, în sala „Reduta”, ora 16 Matineu pentru copii și tineret, cu piesa „Ursul”. Prețul biletelor: 80, 40 și elevii 20 lei.

Seara ora 19, cu piesa „Institutorii”, comedie în 3 acte. Prețul biletelor: 200, 150, 100 și 80 lei.

Biletele de vânzare la Inspectoratul Muncii și seara la Cassă.

Vizita d-lui Dr. R. Stănculescu dir. of. „M. L.” la Uzinale Voina

După terminarea programului inaugural din sala Teatrului „Astra”, d-l Dr. R. Stănculescu directorul vigoasei organizații culturale muncitorești, a făcut o scurtă vizită la întreprinderile Voina din Brașov. D-sa călăuzit de d-l comandor Alex. Vodă și de d-l N. Pușcașu, șeful secției M. L.—Voina, a fost primit de către d-l director general Ing. Anton Ivanovici, care a făcut o scurtă expunere asupra stadiului lucrărilor de pavare, în întindere de doi kilometri, ce urmează a lega fabrica Voina de oraș.

Cronica Războiului

Neînțelegeri...

Am subliniat într-o cronică precedentă neînțelegerile din tabăra aliaților cu privire la împărțirea teritoriilor europene, aflate încă în stăpânirea popoarelor autohtone.

Dacă pe această temă anglo-americanii nu sunt încă de acord, probabil se așteaptă un moment favorabil pentru a da o lovitură de teatru care să surprindă pe cei mai pretențioși cunoscători ai culiselor politice. În orice caz pe tema politice externe Anglia și America au deschis un proces, simbolic natural, a cărui sentință este așteptată de popoarele interesate, tot simbolic. Pe câtă vreme America prin glasul d-lui Cordell Hull a declarat că vieța popoarelor după războiu va decurge într-o perfectă libertate și că nimeni nu se va amesteca în vieța internă a statelor, care vor colabora totuși între ele, Anglia nu se mărginește numai la declarații, ci trece la fapte care au surprins guvernele refugiate la Londra, obișnuite probabil cu un alt punct de vedere în politica internațională decât cel actual. Ceea ce caracterizează acest soi de politică este telegrama grin care se anunță sosirea Regelui Petru al Jugoslaviei la Cairo, și în care se precizează că Regele Petru, înainte de a părăsi Londra, a fost sfătuit din partea engleză să stabilească relații cât se poate de bune cu Rusia Sovietică, pentru că politicește, în viitor nu va mai putea aștepta nimic din partea Angliei. Ca o primă aplicare a acestui sfat, se notează la Berlin declarația Regelui Petru la sosirea în Cairo, în care se sublinia că relațiile Jugoslaviei cu Rusia au fost întotdeauna cordiale și că în viitor vor fi și mai cordiale.

Plecarea Regelui Petru din Londra și declarația făcută cu privire la relațiile dintre Rusia și Jugoslavia au coincis cu noua presiune a bolșevicilor — probabil făcută sub impresia enormelor pierderi suferite în campania din ultimele trei luni — pentru crearea celui de al doilea front și prin exercitarea unei influențe directe asupra guvernelor europene emigrate.

La aceasta adaugăm faptul că Moscova a cerut mutarea dela Londra la Moscova a tuturor guvernelor sud-est europene emigrate. În același timp s'a anunțat că Dimitrov, cunoscutul agitator al Kominternului, a plecat la Cairo spre a urmări pe sol egiptean să ducă o campanie împotriva guvernului iugoslav emigrat. Tabloul este completat prin numirea lui Dekansov ca ministru sovietic la Sofia.

La Berlin se crede că bolșevicii exercită din nou o presiune directă asupra Sud-Estului european fără ca Londra să protesteze.

În felul acesta se adeverește că această parte a Europei a fost promisă Moscovei. Și pentru ca această promisiune să se cristalizeze în realitate sovieticii profită de câștigurile de teren din răsărit pentru a începe ofensiva politică.

Aliații se văd învingători și ca atare vor da Rusiei ceea ce le va conveni, pe de altă parte. Rusia se crede învingătoare și deci va impune aliaților respectarea cerințelor de ordin teritorial și politic. Aliații au mai încetinit acțiunea lor războinică în ciuda cererilor Moscovei, pe de altă parte Germanii pregătesc, prin retragerea lor, o surpriză în mersul războiului.

Discursul d-lui Dr. Goebbels

Cu ocazia sărbătorii strănerii recoltei poporului german a avut loc o mare manifestație la Palatul Sporturilor din Berlin în cadrul căreia a luat cuvântul d-l Dr. Goebbels, ministrul propagandei Reichului, care a fost însărcinat de Fuehrer să exprime țărânilor și țărăncilor mulțumirile și recunoștința șefului Statului. D-sa referindu-se la starea de spirit a poporului german a declarat textual: „O opoziție împotriva războiului nu există în Germania național-socialistă. Dacă la Londra și Washington s'a hrănit speranța înșelătoare, după 25 Iulie, de a se reedita în Germania experiența lui Badoglio și a-i pune condiții de capitulare încă și mai grele, această speranță copilărească se bazează pe o falsă prețuire a condițiilor țării interne germane în vederea ducerii războiului”.

În continuare ministrul propagandei s'a ocupat de războiul aerian și a subliniat că tehnica germană este în plin progres și că pe viitor pierderile în material și oameni ale inamicului vor fi și mai mari. Vorbitorul a recunoscut că războiul aerian a produs în Germania mari greutăți, însă cu totul de alt ordin decât cel crezut de inamic. În ce privește pagubele provocate producției germane, ministrul Goebbels a recunoscut că nu sunt atât de mari ca să primejdiască continuarea victorioasă a războiului. În ceea ce privește reprezentanții Anglia va cunoaște în curând realitatea.

Războiul submarin de asemenea își va face reapariția în fosta sa amploare în fața anglo-americanilor. Referindu-se la războiul din răsărit a precizat că se renunță acum la avantajele spațiului, dar pierderile care rezultă din punct de vedere al potențialului sunt compensate prin avantaje de natură pur strategică. Ne dăm însă seama că răsăritul va reprezenta pentru Germania o amenințare atâta timp cât acolo nu se va fi produs o decizie netă.

D-l Mussolini șef al statului Italian

Măsurile pe care d-l Mussolini le-a luat cu privire la organizarea partidului și statului înseamnă o adevărată reformă. D-sa este șeful partidului fascist republican și în același timp șef al noului stat. Guvernul republican fascist a fost recunoscut de Germania, Japonia, România, Bulgaria, Croația, Slovacia și ceva mai târziu de Ungaria. În felul acesta Italia continuă să existe formal în cadrul pactului tripartit, în timp ce guvernul mareșolului Badoglio s'a alăturat aliaților, față de care nu are încă o poziție tocmai clară.

de **Mardare Mateescu**

În ultima vreme evenimentele militare au avut preponderență față de cele politice și este de așteptat ca viitorul să vorbească cât mai puțin despre politică.

Lupta Indilor

Cu prilejul aniversării a 74 de ani dela nașterea lui Gandhi a fost organizată o ceremonie în cadrul căreia Rash Behari Bose, primul consilier al Ligii pentru independența Indilor, a făcut interesante declarații cu privire la hotărârea și încrederea absolută în libertatea și independența Indilor.

La Bangkok Subhas Chandra Bose, președintele Ligii pentru independența Indilor din Asia Orientală și comandantul suprem al armatei naționale indiene, a declarat la marea adunare a Indienilor că se pregătește instalarea unor lagăre de instrucție pentru voluntarii indieni și Thailanda. Așa fiind Indile sunt hotărâte să ducă lupta de libertate până la capăt.

Mersul războiului

Gravele eșecuri suferite de sovietici în sectorul Melitopol au determinat pe aceștia să slăbească intenșitatea atacurilor lor în sectoarele de sud. La capul de pod Cuban și la Nord de Marea de Azov slabele atacuri au fost respinse. În schimb în regiunea Niprului mijlocii și până la izvoarele Pripetului inamicul și-a continuat încercările de străpungere fără rezultat satisfăcător.

În Cuban orașul Taman a fost evacuat după distrugerea tuturor instalațiilor. Trupele germane au reușit să treacă Niprul cu toate desnădăjduitele atacuri ale inamicului de a distruge capul de pod german din fața orașului Kremenciuc, pe malul răsăritean al fluviului, și de a bara în felul acesta retragerea trupelor germane. În zădărnicele lor atacuri sovieticii au suferit pierderi considerabile. După trecerea armatelor germane peste Nipru toate podurile au fost aruncate în aer. Pierderile totale în tancuri ale sovieticilor se ridică, în ultimele trei luni, la 20.000. În general ultimele zile au fost caracterizate printr-o slăbire a atacurilor.

În Italia, în sectorul răsăritean, al câmpului de luptă din sud, trupele generalului Montgomery au căutat să fină contactul cu trupele germane, aflate în mișcare. În luptele din Italia a căzut ducele de Wellington, care era căpitan în una din formațiile engleze „comando”. El era în vârstă de 31 de ani.

Aviația britanică a violat din nou teritoriul Elveției. Au fost aruncate bombe în Elveția Orientală și în deosebi în cantonul Grisons. Un avion cu patru motoare a fost doborât de apărarea antiaeriană. Avioane engleze au bombardat orașul german Essen. În acest bombardament au fost ucși 202 copii.

„GAZETA TRANSILVANIEI”

Redactor responsabil
ION COLAN

Redacția și Administrația
BRAȘOV

B-dul Regele Ferdinand No. 12
TL 1513

Abonamentul anual Lei 400
Autorității și Societați Lei 800
Membrii „Astrei” din
comunele jud. Brașov
și refugiații săteni din
Ardealul de Nord Lei 200